

אשדוד - "קריה יפה ומקיימת בישראל יפה" 2016

מוגש לוועדת השיפוט של המועצה לישראל יפה

רוכז ע"י מחלקת איכות הסביבה

תוכן עניינים

1	תוכן עניינים	
4	רקע	
	1. פעילויות יוצאות דופן המתבצעות על ידי הרשות המקומית בתחום איכות הסביבה- התנהלות מקיימת:	
5		
5	פעולות בתחום החינוך וההסברה	1.1
5	הסמכת בתי ספר/גנים ירוקים-	•
5	חווה חקלאית-	•
6	מרחבים	•
6	תוכנית "מרגישים את הים"	•
6	תוכנית "ים כחול ירוק"-	•
7	תוכנית "אשדוד על המפה":	•
7	מועצות	•
7	פרויקט "השגרירים הטובים"	•
8	פעולות הסברה והדרכה במוסדות העיר והקהילה:	1.2
8	ירוק העירייה-	•
8	סיור לימודי לעובדים בחירייה-	•
8	מבצעי ניקיון-	•
9	סיורים "בשבילי אשדוד":	•
9	פרוייקט "חוף ללא בדל"	•
10	תוכנית "דגל כחול"-	•
10	טיפים ירוקים לקיץ-	•
10	ועדת איכות סביבה עירונית	•
11	מרכזי הדרכה סביבתית:	1.3
11	"הצוללת הירוקה"-	•
11	כתיבת ספר ההרפתקאות בהפקה של מוזיאון מונארט-	•
11	מרכז מבקרים "הדולפין והים"-	•
12	קורסים, ימי עיון וסדנאות:	1.4
12	נאמני ניקיון-	•
12	כנס הוקרה לנאמני ניקיון מצטיינים במחוז דרום-	•
12	אירוע תוצרת אשדוד-	•
13	יום עיון "עיר חכמה בריאה ומקיימת"-	•
13	מפגשי סטיילינג ירוק לתושבים	•
13	קורס פעילי סביבה	•
14	קורס יזמות עסקית חברתית סביבתית לנשים וצעירים	•

14"טועמים פסוקים"	•
15 יוזמות ייחודיות בעיר:	1.5
15קואליציית הניקיון	•
15סיירת ירוקה-	•
16מועדון "בגד זול" -	•
16הקמת חנות יד שניה	•
16טיפוח שפפים ברובעים הותקים	•
17 צמצום והפרדת פסולת:	1.6
17נתונים על ניהול פסולת-	•
17הפרדת פסולת רטוב יבש-	•
18מבצע ניקוי שטחים פתוחים מפסולת בניין-	•
18מיזם המלאכים- ממחזרים ותורמים	•
19 2. התנהלות עירונית מקיימת	
19תכנית לתחבורה ציבורית בת קיימא באשדוד -	•
20פרויקט "רוכבים לעבודה" -	•
20עידוד השימוש באנרגיות מתחדשות-	•
20התייעלות אנרגטית ברחבי העיר	•
20ירוק בניין העירייה-	•
21איגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד חבל יבנה	•
21אכיפה סביבתית-	•
21איכות אויר בעיר	•
22התחדשות עירונית באשדוד – אורבניזם סביבתי מקיים	•
24סקר טבע עירוני-	•
24תוכנית אסטרטגית למניעת זיהום נחל לכיש וחופי הים	•
25בעלי חיים וסביבה:	•
27 3. מעורבות בחיי הקהילה:	
27תכנית "ארץ עירייה" -	•
27"יום מעשים טובים" -	•
27חלוקת חבילות מזון –	•
28מפגשי הסברה למניעת עבירות סביבתיות -	•
28אבטחת גני ילדים –	•
28מעורבות בחיי הקהילה	•
28גינות קהילתיות-	•
29פעילות הורים וילדים בנושא טיפוח הסביבה ברובע ג' –	•
30 סיכום	

31	נספח-
31	פרויקטים עירוניים מיוחדים
31	מרכז פיסיקה עירוני-
31	מרכז למצינות-
31	מרכז כיוונים-
31	הלוואות לסטודנטים-
32	קיץ כלכלי חברתי-
32	חלוקת פרסים לעידוד מצוינות:
32	פרסי ראש העיר למצינות אקדמית -
32	פרס תנועות הנוער
33	פרסי אשדוד לאומנות
		פרסים והצטיינות 33
33	מדד אקים להכללה-
33	רשות מצטיינת בניהול עצמי-
33	פרס ניהול כספי תקין-
34	פרס הצטיינות בחינוך לזהירות ולבטיחות בדרכים-
34	פרס השקיפות-
34	פרס שר הפנים לאחריות חברתית-
34	בתי ספר מצטיינים-
35	פרסים נוספים-

אשדוד, העיר השישית בגודלה בישראל, מובילה באימוץ עקרונות פיתוח בר קיימא ובשיפור מתמיד באיכות חיי תושביה. הנהלת העיר גיבשה אסטרטגיה לשימוש מושכל ואחראי בנכסיה הטבעיים של העיר, בשימורם וכן בפיתוח תשתיותיה. אסטרטגיה זו מיושמת הלכה למעשה בשטח.

ראש העיר ד"ר יחיאל לסרי חרט על דגלו את נושא הקיימות ואיכות הסביבה תוך הצבת התושב במרכז הפעילות. דבר הממצב את אשדוד כעיר ירוקה, המדגישה את עקרונות הקיימות במגוון היבטיה המובילה לצמיחה עירונית מתמשכת, המפרגנת לתושבים ומעצימה את מאפייני הנוף, הקהילה, התרבות, הטבע העירוני והמרחב. בהתאם לכך נקבעה האסטרטגיה העירונית, ממנה נגזרות תכניות העבודה של העיר הכוללות, בין היתר, גם הגברת אכיפה בכל עבירה הקשורה לאיכות הסביבה מחד ודגש על חינוך סביבתי מקיים מאידך.

תכנית האב לפיתוח בר קיימא באשדוד מהווה בסיס לעבודה רב שנתית ורב תחומית של יחידות העירייה ומובילה את העיר לתהליך מערכתי וכולל להפיכתה לעיר מקיימת וצומחת. כל זאת על בסיס מינוף תכונותיה הייחודיות ומיצובן מחדש בחברה הישראלית.

תכנית האב כוללת בתוכה את התוכנית האסטרטגית להפחתת זיהום אוויר והגנה על האקלים, הבריאות, הבנייה הירוקה, תרבות הדיור, שיקום נחל לכיש, חופי הרחצה, צמצום צריכת המים, טיפול בקולחין, התייעלות אנרגטית, עידוד השימוש בתחבורה ציבורית, מדיניות מחמירה בנושא חומרים מסוכנים, טיפול בפסולת ותקנות לבנייה ירוקה. בנוסף, מדגישה התכנית היבטים חברתיים וקהילתיים של חינוך ירוק.

עיריית אשדוד הכינה תכנית אב לתחבורה מקיימת וזכתה בקול קורא לבחירת הרשות המקומית שתשמש "עיר מודל למערכות תחבורה בר קיימא" בהיקף של 400 מיליון ₪. העבודות יחלו בנובמבר 2016 ויסתיימו במרץ 2018. מטרת התוכנית להעביר את הנוסעים ברכב הפרטי לשימוש בתחבורה ציבורית ועידוד הליכה ושימוש באופנים.

שיתוף הציבור ורתימתו לאימוץ אורח חיים מקיים הם מטרות מרכזיות בדרך להטמעת תרבות הפחתת פסולת, שימוש חוזר ומחזור, שימור, טיפוח ושמירה על סביבה נקייה ואורח חיים בריא. נושאי הקיימות הוכנסו לתוכנית הלימודים השנתית בכל רבדיה של מערכת החינוך הפורמלית והבלתי פורמלית. כמו כן, מתבצעת פעילות הסברתית רחבת היקף בשיתוף עם איגוד ערים לאיכות הסביבה והחברה העירונית לתרבות הפנאי.

אחת לשנתיים נערך באשדוד הכנס הארצי לקיימות, ובו נבחנות סוגיות מרכזיות בתחום הקיימות המועברות לידיעת הציבור והגורמים המקצועיים.

על אף נקודת הפתיחה המתגרת: ריבוי מפעלי תעשייה כבדה, נמל, בנייה מסיבית, תחנות כוח ובית זיקוק, שטחים פתוחים ואוכלוסיות ייחודיות (כמו עולים חדשים וחרדים), אשדוד מובילה תנופת פיתוח מקיימת.

העירייה פועלת בשקיפות ובשיתוף פעולה מלאים עם משרדי הממשלה, ובפרט עם המשרד להגנת הסביבה, עם ארגוני הטבע והסביבה השותפים לעשייה ועם איגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד- חבל יבנה. המודעות לנושאי הסביבה מחלחלת לנבחרי העיר, לעובדי העירייה ומגיעה לכל תושבי העיר.

1. פעילויות יוצאות דופן המתבצעות על ידי הרשות המקומית בתחום איכות הסביבה- התנהלות מקיימת:

1.1 פעולות בתחום החינוך וההסברה

- **הסמכת בתי ספר/גנים ירוקים- באשדוד 11 בתי ספר ירוקים, מתוכם שנים היו ירוקים מתמידים הראשונים של מחוז דרום ועוד 2 בתי ספר בתהליך הסמכה. באשדוד כ-20 גני ילדים שהוסמכו לגן ירוק. איגוד ערים לאיכות הסביבה מעניק ליווי מקצועי לבתי ספר בתהליכי הסמכה לתו ירוק וירוק מתמיד משלב כתיבת התכנית ועד לשלב ועדת ההסמכה.**

- **חווה חקלאית- החווה מאפשרת סביבה הוליסטית ירוקה, בה התלמידים מגדלים ירקות, צמחי תבלין ונוי, פירות ובעלי חיים ומבצעים מחקר. התלמידים לומדים, עובדים וחווים חוויה משמעותית, יצירתית ומגוונת המשמשת לפיתוח אורח חיים בריא. החווה הינה בית ספר השייך למשרד החינוך ולעיריית אשדוד, פועלת משנת 1976 ונכון לשנה זו מדי שבוע מגיעים ללמוד בחווה 82 כיתות מבתי הספר בעיר. הצוות החינוכי בחווה כולל 13 מורים לחקלאות ולמדעים המתמחים בהיבטים שונים ומגוונים של ענפי החקלאות ואיכות הסביבה. בנוסף, החווה יוזמת אירועים קהילתיים לתושבי אשדוד, לגני הילדים, לבתי קשישים, השתלמויות מורים וגננות ועוד על מנת להטמיע את הנעשה במקום. בחווה ציוד טכנולוגי-חקלאי מגוון המאפשר לתלמידים מגוון של פעולות ואף ביצוע מחקר בענפי מדעי החקלאות השונים. התלמידים לומדים בסביבות למידה שונות: בכיתה, בגן הירק, בשטחי הנוי, בחממות, בסככות, בחלקת צמחי מרפא, בחלקת פרחים, במטעים, בפינת החי ובמרכזי למידה השונים.**

- **מרחבים אקולוגיים** - במסגרת תכנית רב שנתית לפיתוח הדרום, אשר אושרה בממשלה בתום "צוק איתן", הועברה תמיכה תקציבית להקמת יוזמות בית ספריות בתחום הקיימות באשדוד. בתמונות ניתן לראות מקלט ששימש כחדר מחשבים והוסב לחדר שלווה ירוק. הנושא שנבחר ליוזמה הוא משבר הפסולת בדגש מקומי. לאחר איסוף חומרים ופסולת ויצירה בשימוש חוזר, נחנך החדר. למקום מגיעים גני ילדים לעבור פעילות בנושא משבר הפסולת. כמו כן, כל תלמידי בית הספר מגיעים לחדר לחשיפה לתכנים לפעילויות בו.

- **תוכנית "מרגישים את הים"** - פרויקט חינוכי מצליח המשותף לנמל, לעירייה, לאיגוד ערים ולעמותת מחמל"י. במסגרת הפרויקט משתלמים הצוותים החינוכיים בנושאים: משאב המים, שמירה על סביבת החוף והים, "אשדוד עירי" בדגש ים וחופים, מגוון המינים ואף יוצאים לסיור לימודי בחוף הים. תכני ההשתלמות עודכנו השנה גם במסגר תכנית "דגל כחול" תוך דגש על חשיפת הקריטריונים והפרמטרים באופן המתאים לילדי הגן. הפרויקט מתקיים מזה שבע שנים בעיר וכולל 45 גני ילדים.

סיור גננות לשפך נחל לכיש

הענקת תעודות לגננות ביום שיא

פעילות ילדים והורים

- **תוכנית "ים כחול ירוק"** - תכנית ייחודית לבתי הספר העל יסודיים לקידום חינוך ערכי לשמירה על הים וחופיו. זהו מיזם משותף של איגוד ערים לאיכות הסביבה, תחום המעורבות החברתית בעיריית אשדוד וקבוצות מנהיגות של מועצה ירוקה. המיזם משלב גיוס, הקמה, הכשרה וליווי שנתי של קבוצת מנהיגות- מועצה ירוקה' וכן פעילות שנתית לשכבת גיל נבחרת סביב נושא הים. בין הפעילויות בתוכנית: הקמת לוח קיר בנושא השמירה על הים, סיור בנחל לכיש, תצפית על העיר, עריכת סקר פסולת לאורך הנחל, סיור במצודה, שוק קח-תן בית ספרי, פעילויות משותפות עם מועצות ירוקות ועוד.

- תוכנית "אשדוד על המפה":** תכנית סיורים להכרת העיר. התוכנית פועלת שלוש שנים והיא שיתוף של מנהל החינוך, מתנ"ס חרצית והחברה להגנת הטבע. כל בתי הספר היסודיים בעיר (כיתות ב'-ה') יוצאים פעמיים בשנה לסיור בעיר בדגשים שונים. המטרה היא חיבור הילדים לעירם והכרות עם העיר מזוויות שונות. בתפריט הסיורים: אשדוד על תקופותיה, שטחים פתוחים בעיר, הדיונה הגדולה, אשדוד-ים והחוף, גבעת יונה ופארק לכיש.

- מועצות ירוקות:**

בכל בתי הספר המשתתפים במתווה האיגוד פועלת קבוצת מנהיגות ירוקה במהלך השנה הפועלת לקידום אורח חיים מקיים בבית הספר ובקהילה. תפקידי הקבוצה כוללים הוראת עמיתים ושגרור נושאי סביבה שונים לשאר תלמידי בית הספר, תפעול מערך המחזור והפרדת הפסולת בית ספרי, עזרה בהקמה ובתפעול של ימי שיא ירוקים ועוד. בסוף השנה מתקיים כנס מועצות ירוקות המהווה יום שיא לפעילות השנתית של קבוצות המנהיגות בתחומי הסביבה. תוצר של הכנס השנתי היה בניית "בית מלון לחרקים"- לשיפור המאזן האקולוגי בכל בית ספר ולהעלאת המודעות לטבע עירוני.

- פרויקט "השגרירים הטובים"** – יוזמה אשר החלה בשנה שעברה בקרב בתי הספר היסודיים ברובעים ד'-ה'. השנה גם מנהלת רבעים יי-גי' מצטרפת לפרויקט. הרעיון של הפרויקט הוא להנחיל אכפתיות בקרב הילדים לאיכות הסביבה בה הם חיים.

1.2 פעולות הסברה והדרכה במוסדות העיר והקהילה:

- **ירוק העירייה** - כחלק מפרויקט ירוק העירייה נערכות פעילויות הסברה והדרכות בנושא השמירה על הסביבה כגון: חסכון בחשמל ובנייר, מחזור ושימוש חוזר, צרכנות נבונה, בריאות וקיימות ועוד. הפרויקט כולל פעילויות חווייתיות לעובדים בנושאי סביבה וקיימות, "מועדון הסרט הירוק", תערוכות מתחלפות כגון "הדולפין והים" בלובי העירייה, הרצאות מקצועיות וימי עיון. מעודדים הדפסת דו"צ להפחתת שימוש בנייר. מתקיים פילוט למשרד ללא נייר, וסריקת מסמכים להנגשה לתושבים באמצעות האינטרנט. במוסדות החינוך ובבניין העירייה מתקנים לאיסוף סוללות. מערכות המיזוג בבניין העירייה מתוכננות לכיבוי אוטומטי כל מס' שעות ובסוף יום.

תמונות מחלוקת תיקי בד לעובדי העירייה בשיתוף בני נוער במסגרת מעורבות חברתית באמצעות תאטרון "ברמוזה" ואיגוד ערים. את הסלוגן לתיק קיבלנו מנער בן 13.

בתיק בד השתמשי,
עשרות שקיות פלסטיק חסכתי!

- **סיור לימודי לעובדים בחירייה** - נערך במסגרת תכנית הפרדת הפסולת במקור. מטרת הסיור הייתה שימור המסר ודפוסי ההתנהגות החדשים מתוך ההבנה כי עובדי הרשות הינם ראשי חץ ומובילי מסר בעיר. הסיור באתר חירייה כלל הסברה, סדנאות וסיור לקבלת תמונת המצב העדכנית על בעיית הפסולת בישראל ופתרונות אפשריים.

- **מבצעי ניקיון** - בעיר מתקיימים מבצעי ניקיון על בסיס קבוע, ביוזמת מנהלות הרובע ובתי הספר. במסגרתם מחלקים לתלמידים מדבקות "גם אני שומר על הסביבה באשדוד" לחיזוק המחויבות האישית וההזדהות עם איכות הסביבה.

- סיורים "בשבילי אשדוד":** בקיץ האחרון התחיל באשדוד מיזם חדש וייחודי לנוער מדריך תיירות. הצעירים מדריכים את תושבי העיר ותושבים מחוץ לעיר סיורים מודרכים וחוויתיים להכרות עם העיר אשדוד. ההדרכות מועברות במגוון שפות ומגוון נושאים בדגש תיירות, איכות הסביבה, טבע ואקולוגיה, תרבות והיסטוריה. הסיורים ניתנים חינם לקבוצות מאורגנות. במהלך חודש אוגוסט היו סיורים קבועים בימי שני ורביעי בגבעת יונה לאורך נחל לכיש ובפארק עד הלום. במהלך חול המועד סוכות בני הנוער ממשיכים את סיורי הסל"יתיים, ולוקחים חלק פעיל באירוע סקר טבע עירוני בתחנות המידע השונות.

- פרוייקט "חוף ללא בדל" - בפרוייקט חוף ללא בדל עיריית אשדוד** ואגף החופים מבצעים פעולות ניקיון והסברה בנושא החשיבות על שמירת חופי הרחצה והים מבדלי סיגריות. פעולות ההסברה כללו:

1. שלטים המוצבים בחופים המסבירים את נוקי הבדלים
2. הצבת מאפרות רב פעמיות בכניסה לחוף
3. הצבת מכלים מלאים בבדלי סיגריות בכניסה לחופים להמחיש את מימדי המפגע.
4. פעילות עם ילדי בתי הספר המגיעים אל החוף אוספים בדלים ומקבלים הסבר על הנזק הנגרם לים ולבעלי החיים בו.

- תוכנית "דגל כחול"** - תכנית הדגל הכחול היא תכנית בינלאומית וולנטרית למצוינות סביבתית בחופים ובמרינות. הדגל הכחול הוא תו איכות בינלאומי הניתן לחופים ומרינות העומדים בקריטריונים בינלאומיים בנושאי חינוך ומידע, איכות מים, בטיחות ושירותים בחוף וניהול סביבתי. העיר אשדוד קיבלה כבר שנה שלישית ברציפות את תו התקן "דגל כחול" בכל שבעת החופים המוכרזים. תכנית "הדגל הכחול" בישראל מנוהלת על ידי ארגון Ecoocean.

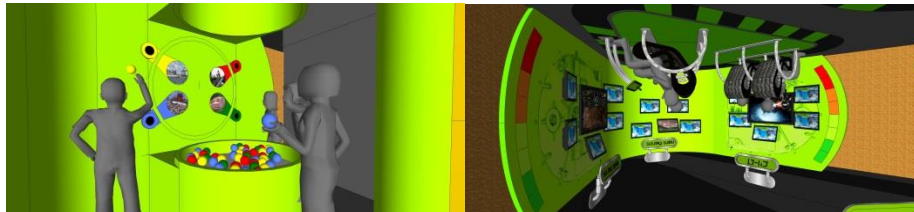

- טיפים ירוקים לקיץ** - תפיסת ההסברה של מחלקת איכות הסביבה בעיריית אשדוד הינה עידוד שינויים קטנים שיובילו לשינויים גדולים יותר. הדגש שניתן הוא על שינוי אורח חיים לאורח חיים מקיים. לאורך השנה משולבים טיפים ירוקים אשר מפורסמים במקומות שונים ומעודדים חסכון במשאבים כגון מים וחשמל, עידוד צרכנות נבונה ובילוי בטבע.

- ועדת איכות סביבה עירונית** הכוללת חברי מועצה ונציגי ציבור מתכנסים אחת לרבעון לדון במפגעים סביבתיים ולקדם יוזמות סביבתיות.

1.3 מרכזי הדרכה סביבתית:

- **"הצוללת הירוקה" -** אגף קיימות ייחודי הכולל פעילות חווייתית העוסקת בנושא איכות הסביבה ובאמנות וממוקם במוזיאון אשדוד לאמנות. בגרסתה המחודשת עוסקת "הצוללת הירוקה" בתרבות הצריכה, באתגרים עמו מתמודד העולם בעקבות הצריכה המרובה ובאופנים בהם אנו יכולים להתגבר על אתגרים אלה. החלל מחולק לחמש תחנות ובכל תחנה ניתן לבחון את האתגר דרך חמשת האלמנטים הלקוחים מעולם התוכן האקולוגי: הפחתה, שימוש חוזר, הטמנה, המרה לאנרגיה ומחזור. המבקרים שיכנסו לצוללת הירוקה יחוו חוויה של משחק והנאה וגם ירכשו ידע על עולם זה.

- **כתיבת ספר ההרפתקאות בהפקה של מוזיאון מונארט -** הספר הינו סיפורה של "הצוללת הירוקה" וקצינת המבצעים שלה "צוליי" שיוצאים למשימת חקר על מנת לגלות מה עלה בגורלם של החולות האבודים. החבורה כוללת את צולי, שנורקל השובב, רואי העיתונאי וסיסיאם שהוא סוסון ים נדיר. גם אגרתא שאוהבת לקנות ולאגור והשופינגים שלה הם חלק מהסיפור. הספר כתוב כקומיקס.

- **מרכז מבקרים "הדולפין והים" -** עמותת מחמלי"י (מרכז חקר, מידע וסיוע ליונקים ימיים בישראל) בשיתוף עם עיריית אשדוד, בית ספר קציני ים אורט אשדוד, ואיגוד ערים לאיכות סביבה אשדוד – חבל יבנה. מקימה בימים אלה את מרכז "הדולפין והים", תחילה המקום יפעל כמרכז חינוכי שיעביר הדרכות וסיורים לילדי גנים ובתי ספר ובהמשך יפעל כמרכז מבקרים לקהל הרחב. מטרת המרכז לקדם שימור אוכלוסיות היונקים הימיים והסביבה הימית לחופי ישראל. המרכז יפתח צוהר למתרחש במימי הים התיכון מנקודת מבטם של היונקים הימיים (דולפינים, לווייתנים וכלבי הים).

1.4 קורסים, ימי עיון וסדנאות:

- **נאמני ניקיון** - אשדוד הגיעה למקום הראשון בהכשרת נאמני ניקיון בשנת 2015, הוסמכו כ- 370 תושבים וכ 150 עובדי עירייה. היוזמה התקיימה במסגרת עיר ירוקה ומקימת ובמהלכה הוכשרו עובדי העירייה כנאמני ניקיון מהמחויבות העמוקה של העובדים לעיר, לרשות ולתושבים. ההכשרות הדגישו את האחריות האישית - שלא לכלכל ומניעת הלכלוך של התושב. בתום הדרכת ההסמכה מקבלים המשתתפים תעודת נאמן ניקיון חתומה על ידי השר להגנת הסביבה.

- **כנס הוקרה לנאמני ניקיון מצטיינים במחוז דרום** - כיוון שעיריית אשדוד הגיעה למקום הראשון בהכשרות נאמני ניקיון, המשרד להגנת הסביבה בחר בעיר אשדוד לקיים כנס להענקת תעודות נאמנים מצטיינים של מחוז דרום.

- **אירוע תוצרת אשדוד** - אירוע ייחודי לקהל הרחב בו התקיים מפגש קהילתי בדגש צמצום פסולת והעלאת המודעות לחשיבות תהליכי שימוש חוזר ומחזור. המסרים באירוע הועברו באמצעות סדנאות חווייתיות ואטרקציות מושכות קהל, מופעים לילדים, אומנות אקולוגית מקומית, דוכני יצירה, שוק קח תן וגראז' סייל. השתתפו באירוע כ- 2,000 איש. האירוע התקיים בחסות המשרד להגנת הסביבה ובהשתתפות איגוד ערים.

- יום עיון "עיר חכמה בריאה ומקיימת"** - יום העיון התקיים בזכות זכייה בקול קורא "כנסים ואירועים" של המשרד להגנת הסביבה. הוחלט להקדיש את התקציב לטובת יום עיון לעובדים מתוך המחשבה כי הם מובילי דעת הקהל וסוכני השינוי בעיר. ביום העיון השתתפו 250 איש כולל: חברי מועצה, מנכ"ל העירייה, ראשי המנהלים, מנהלי אגפים, מנהלי מחלקות ועובדים. שישה דוברים הציגו את עולם המחר בהיבטים מקומיים ובהיבטים גלובליים, תוך התמקדות במה אנו יכולים לעשות על מנת ליצור סביבה טובה יותר, בריאה ובטוחה, עבורנו ועבור הדורות הבאים.

- מפגשי סטיילינג ירוק לתושבים** - סדנא המשלבת שוק קח-תן לעידוד שימוש חוזר של בגדים ומתן סדנת סטיילינג- "איך שיק ירוק נולד?", כיצד ניתן לצאת לשופינג בתוך הארון שלנו וכיצד נוכל לחסוך כסף מבלי להתפשר על הסטייל? מתן כלים פרקטיים לשיפור מיומנויות רכישת הבגדים, לצרכנות נבונה ושיפור הרושם הראשוני. המשתתפות הביאו חפצים ובגדים כתרומה לביגודית ולהחלפה בין המשתתפות.

- קורס פעילי סביבה** - מזה מס' שנים שהעירייה מקיימת קורסי מנהיגות סביבתית לפעילי הרובע בשיתוף איגוד ערים ובאמצעות מנהלות הרובע והרכזים הקהילתיים. במסגרת הקורס על המשתתפים להוציא לפועל מיזמים לטובת הקהילה ובאמצעות הקהילה ברוח "לוקחים אחריות על הסביבה". בין המיזמים: שוק בשקל, מסיבת החלפת צעצועים לילדי כיתה א', הפנינג ציורי גר בפארק השכונתי, קבלת שבת לדיירי הבניין לעידוד שכונת טובה ועוד ועוד..

- **קורס יזמות עסקית חברתית סביבתית לנשים וצעירים** –

תוכנית ייחודית לגיבוש רעיונות של יזמיות ובמטרה לעודד כלכלה מקומית בעיר אשדוד ולחזק עסקים קטנים ובינוניים. יצאה קריאה לנשים וצעירים: "מחלום למעשה"- בואו עם רעיון וצאו עם עסק ידידותי לסביבה ולחברה. הקורס הייחודי ביוזמה משותפת של מחלקת איכות הסביבה, מועצת הנשים והיחידה להתנדבות, מכרז כיוונים לצעירים ואיגוד ערים. ניתנו כלים וליווי בסגנון חממה ליזמיות, מיזמים קיימים קיבלו סיוע לשיפור המודל העסקי.

בין מטרת הקורס היו: עידוד כלכלה מקומית בעיר ולחזק עסקים קטנים ובינוניים, יצירת תעסוקה, מינוף אתגר מקומי בתחום תיירות/תרבות/דיור/תעסוקה/רווחה וכדומה, יצירת באז והעלאת המודעות לשילוב היבטים סביבתיים וחברתיים בעסקים. בקורס ניתנו הרצאות על קיימות, הובאו מודלים ודוגמאות של "עסקים חברתיים" הקיימים בארץ ובעולם, נלמד איך להקים מיזם חברתי סביבתי, אופן גיבוש תוכנית עסקית, קבלת כלים עסקיים ותקשורתיים לפרסום העסק, הרצאות של בעלי מיזמים חברתיים וסביבתיים שקיימים בשוק, מושגים בקיימות ואיכות הסביבה, הקורסים סובסדו ונתנה 50% הנחה.

- **"טועמים פסוקים"** - סדרת מפגשים חווייתיים המשלבים הכנת סעודה בהשראת התנ"ך ולימוד פרשיות בדגש סביבתי. הסדנאות יתקיימו במוזיאון לתרבות פלישתים ומטרותן- העברת מסרים סביבתיים ומקיימים באמצעות המקרא, לקהל הרחב.

1.5 יוזמות ייחודיות בעיר:

- קואליציית הניקיון** -הוקמה קואליציה רחבת היקף המורכבת מגורמים פנים ארגוניים, גורמים חוץ ארגוניים ונציגי ציבור התושבים. מטרתה גיבוש תכנית פעולה רב תחומית לשיפור רמת הניקיון במרחב הציבורי, בשילוב שינוי דפוסי התנהגות התושבים בתחום הניקיון במרחב הציבורי, רתימתם לפעולה והרחבת מעגלי השיתוף והשותפות עם הקהילה. מדובר על דפוס ייחודי ומחולל- מלבד שותפות ולקיחת אחריות של הקהילה על מרחב החיים שלה, מדובר על מהלך לשינוי יחסי הגומלין בין התושבים לבין העירייה. דרך הפעולה:

- גיבוש תכנית אסטרטגית לפעולה, מבוססת מחקר איכותי (התנהגות ועמדות) ומחקר כמותי שמזהה מפגעים עיקריים.

- גיבוש תכנית עבודה כוללת ורב תחומית

- הגדרת יעדים כמותיים ומדדי תוצאה

- שיתוף תושבים, נוער וילדים ללקיחת אחריות

- לזווי התכנית ע"י מערך מדידה ובקרה מובנה ויצירת בסיס נתונים עדכני וזמין

תוצאות מצופות: עיר נקייה, קהילה לוקחת אחריות, שביעות רצון מהניקיון, גאווה עירונית ותחושת שייכות, חיזוק הקשר בין העירייה והתושבים, דפוסי ניהול שיתופיים. הקואליציה החלה לפעול מהלך שנת 2016, גובשו פרויקטים ייחודיים ע"י השותפים השונים והם יצאו לפועל בשנת 2017.

- סיירת ירוקה** - מיזם ייחודי בו אחת לשבוע, מסיירים מעל ל 40 מתנדבים, פעילי מנהלות הרבנים, בפארקים המרכזיים בכל רובע. ולוקחים חלק אף במהלך אירועים עירוניים. מטרת הסיירת לחנך ולסייע באכיפה של הסדר והניקיון בפארקים תחת הסיסמא: "המרחב הציבורי הוא שלך ובשבילך". תפקיד המתנדבים: נוכחות בשטח, הרתעה, והכי חשוב חינוך והסברה. המיזם עובד בצמוד למוקד 106 והשיטור המשולב. רוב המתנדבים עברו הכשרת נאמני ניקיון המאפשר להם לאכוף עבירת השלכת פסולת. המתנדבים מחלקים: פליירים לעידוד דיווח על מפגעים, שקיות לצואת כלבים ומדבקות לילדים. המתנדבים הינם תושבים שאכפת להם מהסביבה שלהם ומעוניינים להיות שותפים לעשייה ולהשפיע על סביבת החיים שלהם.

- **מועדון "בגד זול"** - הוקם ברובע ב' מועדון "בגד זול", לעידוד שימוש חוזר ושינוי תרבות הצריכה. במקום מתקיים מערך של מתנדבות אשר ממיינות ומוכרות את הבגדים בעלות סמלית לכל תושב.

- **הקמת חנות יד שניה** – נמצא בתכנון של היחידה להתנדבות בשיתוף מח' איכות הסביבה

• טיפוח שפפ"ים ברובעים הותקים

עיריית אשדוד מפתחת מודל כניסה לחצרנות וגינון בשטח הפרטי. לפני כחודש, החלה העירייה ביוזמה חדשנית של טיפוח שטחים פרטיים בשכונות הוותיקות. בשל הזנחה מתמשכת מסביב לבניינים, קושי בהתארגנות תושבים לכדי וועדי בית, ועוד, ולאחר שיחות רבות מצד מינהלת הרובע עם תושבי המקום, הוסכם והוחלט לצאת לדרך עם היוזמה. בשלב ראשון, נבחרה שכונת אברמסקי ברובע ג' לביצוע פיילוט.

בשכונה זו 20 בניינים שהם בפועל 50 כניסות \ בניינים שונים וסה"כ 352 יחידות דיור. מדובר בבניינים ברחוב הפלמ"ח 2, עוזיהו 2 עד 22 (זוגי), אברמסקי 1, ורוזובסקי 2 עד 18 (זוגי).

העלות סימלית ובסבסוד הרשות כאשר התשלום בפועל נעשה דרך חשבון הארנונה באופן אוטומטי. הטיפוח כולל פעילות שוטפת של טיפוח בסיסי פעמיים בשבוע ופעם בשבועיים יסודי יותר – ניקיון, גינון, גיזום, כיסוח. קיימת שביעות רצון גבוהה מאוד מצד תושבי המקום כבר בשלב זה. עיריית אשדוד כבר נערכת להיכנס לשכונות נוספות.

1.6 צמצום והפרדת פסולת:

• נתונים על ניהול פסולת-

- בעיר אשדוד קיימת תחנת מעבר, אשר נמצאת בשלב שדרוג והפיכה לתחנת מעבר ממינת בטכנולוגיה חכמה. פרויקט שישנה משמעותית את הרכב וכמות הפסולת שתועבר להטמנה. בשלב ביניים עד לשדרוג התחנה מבוצע חילוץ אריזות לפני ההטמנה בדודאים.
- גזם נאסף בנפרד מהפסולת הגושית ועובר תהליכי קיצוץ ומחזור.
- בעיר קיימים 702 מתקני איסוף בקבוקים, 120 מתקני איסוף קרטון, 864 מתקני איסוף נייר, 68 מתקני איסוף בקבוקי זכוכית, 90 מתקני איסוף טקסטיל ו-25 מתקני איסוף לפסולת אלקטרונית.
- הרשות מחייבת קבלנים (לבנייני מגורים/עסקי/תעשייה) לרכוש ולהציב, עוד בשלב ההיתר, מתקני איסוף נייר וקרטון ומתקן לאיסוף בקבוקים מתאגיד אלה.
- שדרוג מכלי אצירה- בעיר הוחלפו מכולות לטמונים.

- **הפרדת פסולת רטוב יבש-** העיר אשדוד לקחה חלק בפיילוט של המשרד להגנת הסביבה להפרדת פסולת בבית התושב. הפרוייקט שילב היערכות חדשה מבחינה תפעולית כולל שדרוג כל מערך מתקני האצירה ובמקביל הוכנה תכנית הסברה לקהילה לעידוד שינוי בדפוסי ההתנהגות ואימוץ הרגלים חדשים. במסגרת הקמפיין ביקרו מדריכים ב 55,195 בתי אב. בנוסף לקחו חלק בקמפיין עובדי הרשות, בעלים/מנהלים ועובדים באולמות אירועים ומקומות בילוי, מוסדות ציבור עירוניים ובמרכזים מסחריים ומרכזי תעשייה בעיר. נעשתה הסברה באמצעות מערכת החינוך, D2D, אירועים קהילתיים, שולחן עגול ואירועי שיא. נבנה סל תמריצים חיוביים כגון: משובים - מכתבים מעודדים, תחרות המשפחה המפרידה במסגרתה חולקו 200 זוגות אופניים לזוכים. הפרוייקט הופסק בעקבות החלטת המשרד לסגור את הפרוייקט.

- מבצע ניקוי שטחים פתוחים מפסולת בניין- התקיים מבצע ניקיון עירוני לפינוי ערמות פסולת בניין שהושלכו בצורה פירטית בשטחים הפתוחים. הפסולת רוכזה באזור התעשייה הצפוני (ליד תחנת המעבר) ועברה ניפוי והפרדה. הפסולת נגרסה והחומר הגרוס הופרד לפסולת תעשייתית אשר פונתה להטמנה וחומר ממוחזר אשר נותב לפרויקטים עירוניים של מחלקת תשתיות ולמבנים ציבוריים.**

ניפוי וגריסת הפסולת אפשרה שימוש חוזר

האתר לאחר מבצע פינוי פסולת בניין

אתר הכלבייה העירונית לפני מבצע פינוי פסולת הבניין

- מיזם המלאכים- ממחזרים ותורמים- המיזם הופעל ע"י עיריית אשדוד ועמותת מליי-מרכז לאזרחים יוזמים. במסגרת תרומה העירייה כ 2,000 מכשירי טלפון ניידים למחזור, ובתמורה ניתנה מלגה להפעלת המיזם, בכל יום שישי האחרון של כל חודש, סטודנטית אספה פסולת אלקטרונית ובקבוקי פיקדון מהקהילה, בתמורה התושבים יכלו לבחור לטובת איזו עמותה תועבר התרומה. האיסוף נעשה במקביל גם מעובדי העירייה.**

2. התנהלות עירונית מקיימת

- **תכנית לתחבורה ציבורית בת קיימא באשדוד** - במסגרת תכנית האב העירונית לקיימות ובמסגרת זכיה ב"קול הקורא" של משרד התחבורה, הוכנה תכנית לקידום תחבורה ציבורית בת קיימא באשדוד. התוכנית יצירת שינויי משמעותי בהרגלי הנסיעה של התושבים ועידוד מעבר מרכב פרטי לתחבורה ציבורית ולתחבורה "לא מוטורית" (אופניים או הליכה רגלית) באופן שיביא לצמצום זיהום האוויר. התכנית אשר גובשה באשדוד הדגישה, בנוסף לקידום התחבורה הציבורית המקיימת, גם את הצורך בפיתוח המרחב הציבורי (כיכרות, רחבות, מדרכות, ושטחים סביב תחנות אוטובוס) בהנחה שפיתוח נכון של המרחב הציבורי יביא להגברת השימוש באמצעי התחבורה הציבורית המקיימת. במהלך הפרויקט יוקמו יותר מ-100 תחנות אוטובוס חדשות לאורך צירי קווי ה-BRT וישודרגו יותר מ-200 תחנות בכל רחבי העיר. התחנה המרכזית תשודרג ותכלול הקמת סככות חדשות לקווי האוטובוסים. כמו כן יוקם מסוף אוטובוסים ירוק חדש בעיר והכל בשילוב עקרונות של עיר חכמה ושדרוג תשתיות עירוניות. נקבע יעד להעלאת מספר הנוסעים מ-20% ל-30%.

כמו כן תוקם רשת של שבילים מיוחדים לרוכבי אופניים, בתוספת של עוד כ-23 קילומטרים, שתחבר בין רובעי העיר למרכזים העירוניים ויצירת אינטגרציה מלאה עם התחבורה הציבורית. 13 קילומטרים נוספים של צירים להולכי רגל יוקמו ברחבי העיר, הכוללים בין השאר הקמת מדרחוב חדש במרכז העיר, באורך של כקילומטר אחד.

כחלק מהמדיניות המקיימת הנהוגה בעיריית אשדוד, הוחלט להקים במקביל לצוות ההנדסי, גם צוות חברתי. מטרת הצוות החברתי הייתה לשמוע את "קולו של הציבור" בנושא התחבורה באשדוד, תוך כבוד רב לידע המצוי בידי התושבים, הנטוע במאפיינים שלהם ובאורחות חייהם. שני הצוותים פעלו במקביל והפרו אחד את השני בתובנות ובדרכים לקידום הנושא. איסוף המידע מהתושבים נעשה בשלב מוקדם של בניית התוכנית:

(א) נערך סקר שימושים וצרכים מאמצעי התחבורה בעיר ומהמרחב הציבורי- באמצעות ראיונות אישיים בטלפון של כ-850 תושבים.

(ב) נערכה סדרת מפגשי דיון של קבוצות תושבים בעלי מאפיינים מוגדרים ורלבנטיים לשימוש בתחבורה הציבורית - סטודנטים, בני נוער, קשישים, עולים, בעלי מוגבלויות, נשים, נהגי מוניות בעיר, חרדים, ועובדים באזורי התעסוקה.

- **פרויקט "רוכבים לעבודה"** - אשדוד הינה רשות חלוצה לביצוע מיזם להפחתת השימוש ברכב הפרטי אשר משתלב עם המיזם העירוני לעידוד אורח חיים בריא. במסגרת הפרויקט הושאלו 30 זוגות אופניים לעובדים אשר התחייבו להגיע באמצעותם לבניין העירייה באופן יום-יומי.

- **עידוד השימוש באנרגיות מתחדשות** - פרויקט התקנת פאנלים סולאריים על גגות של 13 בתי ספר ברחבי העיר. בכל שנה מיוצרים כ-1.3 מיליון קוט"ש, שהם חיסכון של כ-940 טון גזי חממה, שלא נפלטו לאוויר. לשנת 2017 מתוכנן פרויקט נוסף להתקנת פנלים סולאריים על מבני ציבור.

● **התייעלות אנרגטית ברחבי העיר**

החלפת עמודי פנסים: ברחובות העיר בוצעו החלפת עמודים ופנסים לעמודים חדשים בעלי טכנולוגיה לד. פעולה זו מביאה לעיר אשדוד חסכון באנרגיה והקטנת פליטת גזי חממה (CO2). עד כה עיריית אשדוד החליפה כ-2000 פנסים גדולים וקטנים כאחד. כמות זו יחד עם מערכת פיקוד ובקרה אלחוטית לתאורת הרחובות בלבד מביאה לחיסכון באנרגיה של כ-500 אלף קוט"ש בכול שנה ובנוסף מביאה לצמצום בפליטת גזי חממה בכ-400 טון.

החלפת גופי תאורה בבתי ספר: רק השנה הוחלפו גופי תאורה ב-2 בתי ספר יסודיים (בית ספר צמח א' ובית ספר המגנים) בגופי תאורה חסכוניים, במימון משרד האנרגיה. בשנים הקודמות הוחלפו גם בבית הספר עלומים, ניר, אופק, רבין, מקיף א ומקיף ב' ומעלות. בזכות התייעלות זו נחסכים בכל שנה כ-140 אלף קוט"ש המהווים הפחתה של כ-109 טון בפליטת גזי החממה, בכל שנה.

- **ירוק בניין העירייה** - בבניין העירייה קיימת מערכת לחיסכון תפעולי של המזגנים באמצעות 2,115 מזגניות. כמו כן קיימת מערכת בקרת מבנה אשר שולטת על התאורה הציבורית, מיזוג אוויר כללי וברמת החדר. כתוצאה מכך נרשמה ירידה של כ-10% בצריכת החשמל. כמו כן בוצעה פעילות

הסברתית בקרב עובדי העירייה לכיבוי אורות, מזגנים ומחשבים בסוף היום. נעשה כיבוי אורות בסוף היום בכל המשרדים ובמקביל הוכנסה מערכת לכיבוי מחשבים עם החתמת כרטיס יציאה. בנוסף, נעשה מעבר לתחום הווירטואליזציה במחשוב, פעולה שהביאה לחסכון בחשמל של השרתים.

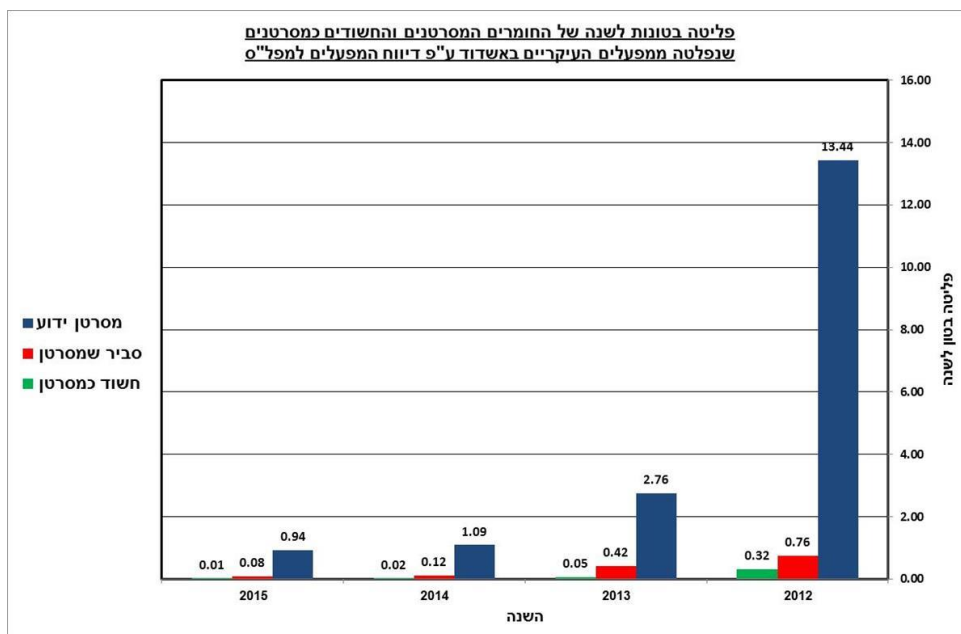
- **איגוד ערים לאיכות הסביבה אשדוד חבל יבנה** אשדוד יחד עם שבע רשויות נוספות חברה באיגוד ערים לאיכות הסביבה שהוקם לפני 31 שנים במטרה לפעול יחד, מתוך ראייה מרחבית, ולשמור על איכות הסביבה באזור. אשדוד היא עיר נמל תעשייתית ומשכך מתבצע פיקוח על מפעלי התעשייה והעסקים הפועלים בעיר על מנת לצמצם את המפגעים למען התושבים והסביבה. קיים פיקוח מתמיד על איכות השפכים, שכולם מטופלים, עוברים למכון טיהור עירוני וממנו להשקיה חקלאית, פיקוח על איכות האוויר ודאגה שהפליטות מהמפעלים תעמודנה בתקנים המחמירים ביותר של היתרי הפליטה ופיקוח על חומרים מסוכנים למען בטיחות התושבים והאזור. האיגוד שותף פעיל ומקצועי בכל הנוגע לפיקוח על התעשייה, חינוך לקיימות למין הגיל הרך ועד לאוניברסיטה במערכות הפורמליות והבלתי פורמליות ודאגה לשילוב התנאים הסביבתיים במסגרת תנאים להיתר בניה ולרישיון העסק ועוד.

- **אכיפה סביבתית**- מפקחי היחידה עורכים סיורים שגרתיים ברחבי העיר לצורך תפיסת עברייני סביבה. בנוסף לסיורים מוזעקים המפקחים לשטח העבירה ע"י המוקד העירוני במידה ומתקבלת קריאה מתושב או כאשר "מוקד רואה" מאתר משאיות ששופכות בטון ברשות הרבים. עיקרי הפעילות: **הכשרות**- מפקחי היחידה הוכשרו לאכיפת חוקי המדינה, ביצוע דיגומים, קורס נאמני ניקיון, צוות מריחים, עיסוק בקרינה בלתי מייננת. **סיורים לאורך נחל לכיש**- מפקחי היחידה מבצעים סיורים שוטפים לאורך הנחל לאיתור עבירות הזרמת שפכים או תשטיפים. **ביקורות בעסקים**- מבוצעות מעל ל 200 ביקורות פתע בשנה בעסקים/מפעלים באזורי התעשייה השונים, תוך מתן דגש על תנאי איכות הסביבה ברישיון העסק. **שינויים מבניים בעסקים**- עקב פעילות היחידה, עשרות עסקים ביצעו שינויים הנדסיים ומבניים כגון: הקמת מאצרות/בורות שאיבה, ניתוק חיבורים תת קרקעיים למערכת הניקוז, התקנת משאבות טבולות וכו', זאת על מנת למנוע הזרמות תשטיפים משטח המפעל אל מערכת הניקוז ו**לנחל לכיש**.

- **איכות אויר בעיר** לכל המפעלים הגדולים באשדוד יש היתר פליטה בתוקף. בהתאם להיתר נדרשים המפעלים להפחתה בכמויות המזהמים הנפלטים עד לרמות המקובלות במדינות המפותחות באירופה.

ההפחתה נעשית לכול אורך תקופת ההיתר (7 שנים) כאשר הדגש על מירב ההפחתה בתחילת התקופה והשלמת פערים, אם נשאר, בהמשך תקופת ההיתר. הפחתת המזהמים הכללית ניכרת גם בדיווחי המפעלים למרשם הפליטות הארצי כפי שמובא בתרשים להלן: בתרשים נראית ההפחתה המתמדת בכמויות החומרים הסווגו על ידי המשרד להגנת הסביבה כמסרטנים ברמות שונות.

● **תחנות ניטור באשדוד 4 תחנות לניטור זיהום אוויר של מזהמי הבסיס שמקורם בתעשייה ובתחבורה.** תחנה נוספת תקום בחודשים הקרובים. בעיר גם תחנה למדידת מזהמים אורגניים נדיפים שמקורם בתעשייה ובתחבורה. בכל התחנות ובכל הפרמטרים נמדדים ריכוזים שרחוקים מהתקנים ומהערכים לאיכות אוויר שקבע המשרד להגנת הסביבה. את נתוני תחנות הניטור ניתן לראות באופן רציף באתר האינטרנט של האיגוד שכתובתו <http://www.env.org.il>. את נתוני הדיגום למזהמים האורגניים הנדיפים ניתן לראות בדוחות השנתיים שהאיגוד מפרסם מידי שנה.

התמונות מתוך אתר האינטרנט של המשרד להג"ס

● **התחדשות עירונית באשדוד – אורבניזם סביבתי מקיים**

אשדוד היא בין הערים הפעילות ביותר בתחום תוכניות תמ"א 38, ובעיקר תוכניות מסוג חיזוק ותוספת, עם כ-200 פרויקטים בשלבים שונים, שהם כ-8% מכלל הבקשות מסוג זה ברחבי הארץ. לעומת זאת, מסלול תמ"א 38 להריסה ובנייה אינו נפוץ בעיר ועד היום הוגשו רק בקשות ספורות במסלול זה. מינהל ההנדסה בעיר אשדוד מגדיר את פעולות ההתחדשות בעיר כ'פעולות אקולוגיות, ועירוניות' שחיוניות בתהליכי התחדשות עירונית, התחדשות עירונית היא סל של כלים, מדובר

במתודה רוחבית ואחידה, שכמעט לא מותאמת או מתייחסת לשכונות ספציפיות, ובטח שלא לתתי-אזורים בתוך שכונות אלא למרחב עירוני שלם ואינטגרטיבי. כיום רוב השכונות החדשות בערים נבנות על שטחים פתוחים - אפילו אם מדובר בשטחים פתוחים עצמודים לערים קיימות. הרי יותר קל לתכנן על דף נקי מלהתמודד עם הבעיות של שכונה קיימת. **העיר אשדוד היום מובילה בתחום ההתחדשות בזכות ההבנה שקיימות הינה לא רק שמירה על הסביבה אלא ובעיקר שמירה על הקיים, חידוש ושדרוג התשתיות הקיימות.**

לכן העיר אשדוד הינה גם כר פורה לפרויקטים של פינוי-בינוי שרובם עדיין מצויים בשלבי תכנון מוקדמים. 3 פרויקטים זכו לתוקף, כאשר פרויקט אחד, ברחוב הדקל, מצוי כבר בשלבי ביצוע ובמסגרתו מתוכננת הריסה של 150 דירות ישנות ובניית 675 דירות חדשות במקומן. עד היום אוכלסו באשדוד כ-15 פרויקטים של תמ"א 38 וישנם עוד כ-69 פרויקטים עם היתר ולפני אכלוס. כ-50 פרויקטים נוספים הגישו בקשה להיתר. בנוסף, בשנה האחרונה מדיניות העירייה מעודדת תוספת משמעותית של דירות קטנות של עד כ-60 מ"ר, במטרה ליצור מלאי דירות מגוון יותר ומענה לאוכלוסייה צעירה. מדיניות זו צפויה להגדיל עוד יותר את תוספת הדירות הממוצעת לפרויקט. פקטור נוסף הוא הקרבה לים שתורמת לביקושים מצד אוכלוסייה זרה, שיכולה לקנות דירה בבניין שעבר התחדשות תמורת סכום נמוך יחסית לדירה במגדלים.

דומה שהתחדשות עירונית, כחלק מאותה עירוניות חדשה, היא המנגנון הנכון ביותר למתן פתרונות ריאליים למציאות המורכבת, תוך הגשמת החזון העירוני והשמירה על ערכי סביבה ואיכות החיים.

באשדוד בחרנו לפעול בו זמנית בכל השכונות הוותיקות ובהליך שיתוף ציבור רחב היקף, אנו עמלים על תכניות אב חדשות לכל רובע, כשהתחדשות עירונית היא מרכיב מרכזי בהשגת המטרות שלנו. יתרונותיה המוחלטים מאפשרים לנו התמודדות מושכלת עם המחסור בשטחים, יוקר המחיה ומחיר הדיור, שמירה על החיים הקהילתיים תוך שילוב אוכלוסיות צעירות בשכונות ותיקות, בניה לגובה ובניה צפופה המייצרת תמהיל דירות לצעירים ולוותיקים, שיפור דיור והגדלת מצאי הדירות, "מתיחת פנים" לשכונות ותיקות באמצעות החלפת תשתיות ושדרוג מרחב החיים, ריבוי שימושים ושילוב מגורים, מסחר ושירותים מוניציפליים, התאמת מוסדות ציבור ותשתיות פיזיות, פתרונות תחבורתיים המקרבים את הרבעים למרכז העירוני (ל"סיטי"), חיזוק מבנים ומענה לבעיות המיגון, שמירה על בסיס המרקם החברתי ו"רענון השורות" בכוח צעיר, שילוב מוקדי בילוי ופנאי והגדלת מעגלי תעסוקה.

בהתאם לחזון ראש העיר אנו במינהל ההנדסה רואים כערך עליון את משמעות קריה יפה ומקיימת בישראל יפה את שדרוג המשאב הדומיננטי ביותר בעיר והוא חזות העיר /הבינוי הקיים. **המרחב הישובי- פרויקטים של תמ"א 38 בעיר מחוייבים להתייחסות וטיפול ב"חצר האחורית" של אזורי המגורים.**

בניה ירוקה - אשדוד מחויבת לבנייה ירוקה ע"פ תקן לכל מבנה ציבור וכחלק מהדרישות הבסיסיות לקבלת היתר בנייה

- סקר טבע עירוני-** סקר הטבע העירוני בוצע בין קיץ 2015 לקיץ 2016. הסקר כולל סקירה בוטאנית וזואולוגית בכל תחום השיפוט העירוני – שטחים טבעיים, חקלאיים ופארקים עירוניים גדולים. הסקר בוצע בעקבות "קול קורא" שיזם המשרד להגנת הסביבה, ובהשתתפות מלאה של עיריית אשדוד. מטרת הסקר לתת מידע למתכננים על ערכי הטבע השונים, מחד ומידע לקהילה מאידך. במהלך הסקר התקיימו שני אירועים לקהל הרחב לחשיפת הטבע בעיר: בחנוכה 2015 התקיימו סיורים בדיונה ובסוכות 2016 התקיימו סיורים לגילוי אוצרות הנחל.

תוכנית אסטרטגית למניעת זיהום נחל לכיש וחופי הים

עיריית אשדוד רואה בנחל לכיש נכס ומשאב טבע עירוני. העירייה משקיעה משאבים רבים הן בשיקום הנחל והן בשמירה עליו, בחלק שנמצא בתחום שיפוט העיר אשדוד (מצומת עד הלום ועד לשפך הנחל לים). העירייה הכינה תוכנית אסטרטגית למניעת זיהום הנחל בתחום העיר ופועלת ללא לאות בנושא. מנהלת נחל ייעודית בראשות ראש העיר והנפגשת לקבלת דיווחים מידי חודשיים, והוקמו צוותי עבודה מקצועיים הכוללים מומחים בתחומים השונים.

תהליך הניקוי של מי הנחל בעשור האחרון מבסס את חשיבותו לקיום אוכלוסיות מגוון בעלי חיים וצמחים. על מנת לאפשר קפיצת מדרגה בשמירה על הנחל, המשך פיתוחו לרווחת התושבים ולמצב את הקטע הרטוב של נחל לכיש כגוף מים בעל איכות מתאימה לשיט, נדרשות פעולות משולבות לאורך זמן. איגוד ערים לאיכה"ס אשדוד-חבל יבנה משולב במהלך ומבצע בקרה ודיגומים שוטפים של מי הנחל, וכן מבצע בקרה אקולוגית מקפת בנחל ע"י אקולוג מומחה. בתמונה העולה מהדוחות השוטפים רואים שיפור מתמשך והולך, ואף אישור משרד הבריאות לשיט סירות בנחל.

• בעלי חיים וסביבה:

כלבייה עירונית: ביוני 2016 נחנכה כלבייה עירונית חדשה לעיר אשדוד, אשר נבנתה ברמה גבוהה ובהתאם לסטנדרטים של משרד החקלאות. מטרת הכלבייה: מתן מחסה לכלבים נטושים, מתן טיפול רפואי לכלבים ולחתולים החוסים בכלבייה + ביצוע ניתוחי עיקור וסירוס חתולי רחוב. הסגר לכלבים וחתולים לצורך תצפית כלבת. במקום נבנה מתחם לשחרור כלבים השוהים בכלבייה וכן למתנדבים שבאים לתרום לבע"ח בעיר ולהוציא אותם למשחק.

יום אימוץ כלבים וחתולים:

אירוע האימוץ הראשון מטעם השירות הווטרנרי ומחלקת איכות הסביבה של עיריית אשדוד. התקיים ב 26/9/16 במטרתה למצוא בית חם לאוכלוסיית בע"ח הנטושים במרחב העירוני. אנו רואים באימוץ כמעשה אשר כול צדדיו יוצאים נשכרים, בעל החיים מוצא בית חם שידאג לצרכיו ויעניק לו בית חם לאורך חייו ויחד עם זאת גם התרומה של בעל החיים למשפחה היא אינה מבוטלת, מחקרים רבים מראים כי הימצאות של בעלי-חיים בסביבת ילדים, זקנים או בעלי מוגבלויות, מקדמת אותם, מחנכת אותם לאחריות, משפרת את איכות חייהם וגורמת להם אושר רב. הכלבים והחתולים נמסרו מחוסנים, ומעוכרים וניתנה תינתן ערכת אימוץ והדרכה למאמצים.

פינות האכלת חתולים בעיר אשדוד: השרות הווטרנרי העירוני הציב בחודש האחרון 10 פינות האכלה לחתולים במוקדים שונים ברחבי העיר. פעילות זו הינה במסגרת פיילוט ניסיוני, בהתאם

להמלצות המשרד להגנת הסביבה. הפינות משמשות מקום קבע מוגן לחתולים בימי שמש ובימי גשם ומאפשרות להם מחסה קבוע לצד מזון ומים שמסופקים ע"י המאכילים בעיר. במידה והפיילוט יצליח, יוצבו בעיר פינות האכלה נוספות בעתיד בתיאום מול הפעילים, המתנדבים ומנהלי הרובעים.

שיתוף פעולה עם רשות הטבע והגנים בעיר אשדוד: לאחרונה התחזק הקשר ונוצר שיתוף פעולה הדוק בין השרות הווטרינרי העירוני ורשות הטבע והגנים. הדבר מאפשר הצלת חיות בר פצועות וציפורים נודדות שנמצאות ברחבי העיר על בסיס שבועי. בעלי החיים נאספים על ידי צוות המחלקה הווטרינרית, מקבלים טיפול רפואי ראשוני במרפאה הממוקמת בכלבייה העירונית וכבר באותו היום נאספים על ידי צוות רשות הטבע והגנים להמשך קבלת טיפול רפואי, המאפשר בהמשך את שחרורם לטבע.

3. מעורבות בחיי הקהילה:

- **תכנית "ארץ עירייה"** - הופעלה במטרה לחזק את הקשר בין התושבים לעירייה ועובדיה. בתוכנית, מבואת העירייה ולובי העירייה הפכו למרחב מזמין ומארח לפעילות פנאי, משחק ויצירה פעם בשבוע. בכל שבוע עובדי עירייה ממנהל אחר התנדבו להפעיל את המתחם. הפעלת פעולות איכותיות בבית העירייה מדגישים את הערך הנוסף לתושב.

- **"יום מעשים טובים"** - הפך למסורת בעיר אשדוד. זו השנה השמינית בה העירייה נרתמת לעשייה חברתית, קהילתית וסביבתית למען קידום רוח ההתנדבות והערבות ההדדית. עובדי העירייה הנם נושאי הדגל בשיתוף הציבור ובהובלת מיזמים עירוניים ומהווים דוגמא ומופת לתושבי אשדוד

לאזרחות פעילה ולמעורבות קהילתית. השנה הופעלו 175 פרויקטים מגוונים ברחבי העיר - כ- 10,500 מתנדבים ובהם כ- 450 עובדי עירייה, סטודנטים, תלמידים, ארגוני ותנועות נוער, חיילים, מפעלים, חברות פרטיות וציבוריות, מוסדות ופעילים. במסגרת הפעילות שופצו מבנים וגני ילדים, התנדבות וסיוע למגוון קהילות קשישים מוגבלים וילדים בסיכון.

- **חלוקת חבילות מזון** - המנהל לשירותים חברתיים מקיים חלוקת חבילות מזון לקשישים ולמשפחות מוחלשות במהלך השנה ובחגים ראש השנה ופסח. החלוקה מתבצעת ע"י כ- 500 מתנדבים המגיעים ברכבם הפרטי לחלוקת כ- 2,000 חבילות עד לביתם של המשפחות. אוכלוסיית המתנדבים שלקחה חלק מורכבת ממתנדבים הפועלים כל השנה במסגרת היחידה להתנדבות, עמותות וארגונים הפועלים בעיר, מפעלים, עשרות עובדי עירייה, בתי"ס ועוד.

- **מפגשי הסברה למניעת עבירות סביבתיות -** בשנת 2015 ביצעה היחידה לאכיפה סביבתית מפגש הסברה לנהגי מפעל "רדימיקס" ולמנהל המפעל עקב השלכת בטון ממשאיות. במפגש תודרכו הנהגים על חשיבות השמירה על המרחב הציבורי ואת האכיפה הנוקשה שתבצע על ידי מפקחי היחידה כנגד עברייני סביבה ונהגי משאיות בטון.
- **אבטחת גני ילדים -** בעקבות גל הטרור האחרון והצורך בהגברת תחושת הביטחון בקרב התושבים, גויסו מתנדבים הפועלים כל השנה במסגרת היחידה להתנדבות ובניהם עשרות עובדי עירייה אשר לקחו חלק במערך של אבטחת גני ילדים ברחבי העיר.
- **מעורבות בחיי הקהילה -** מינהל הרווחה בעיריית אשדוד יחד עם משרד השיכון מפעילים קורסים בהתחדשות עירונית לאזרחים על מנת לעודד את התושבים לביצוע המהלך, עד כה התקיימו כ-5 קורסים בשפה העברית ו-2 קורסים בשפה הרוסית.
- **גינות קהילתיות -** באשדוד פועלות גינות קהילתיות במספר שכונות, כחלק מפעילויות להעצמת תושבים והקמת הנהגה מקומית בשכונה, נוצר שילוב של הורים ורתימת פעילים לעבודה משותפת בגינה האקולוגית בבית ספר הראל באזור ו'. במתנ"ס בית לברון הוקם "ווג'ד" (חלקת אדמה באמהרית), זו גינה קהילתית לנשים אתיופיות במטרה לחזק את השיח הבין דורי בעדה. המטרה – לאפשר לנשים ליצור קשר עם האדמה, להשתמש בשיטות גידול מסורתיות וחדשות, גיבוש והעצמה נשית. בנוסף קיימות הגינות הקהילתיות בשטח מועדון אבני חן, בשטח מועדון עמיחי, ובשטח מועדון לשם במתנ"ס תקוותינו .

במסגרת פעילותה של המחלקה לרווחת הזקן מטופלות 3 גינות קהילתיות אותן מטפחים גמלאים וגמלאיות יוצאי אתיופיה ואזרחים ותיקים חברי מועדוני גמלאים. סביב **מועדון אבני חן** ברח' יצחק שדה, מטפחים הגמלאים גינת ירק ובה גידולי תבלין, קלחי תירס ירקות כמו תפוחי אדמה, עגבניות שרי, בצל ירוק. במקום מתקיימת פעילות בשם "גינת חוויה" מדי יום רביעי אחה"צ ובה מתקיימת פעילות בין דורית עם אוריינטציה לנושאי קיימות ואיכות סביבה. בשטח **מועדון "לשם"** במתנ"ס תקוותנו מגדלים הגמלאים "בולה"-קטניות שמקורן באתיופיה. בשטח **מועדון לניצולי שואה "עמי-חי"** הגמלאים מגדלים ירקות וכן נשתלו שם פרחים עונתיים שמטרתם למשוך פרפרים לגינה. בכל הגינות הקהילתיות הקשישים נהנים מפרי גידולם, הם גם מחלקים את התוצרים בינם לבין עצמם וגם עורכים ארוחות משותפות על הירקות הגדלים בגינתם. הגמלאים שואבים סיפוק רב מכל התהליך של הכשרת הקרקע, הזריעה, גידולי הירקות והנאה מאכילתם.

- **פעילות הורים וילדים בנושא טיפוח הסביבה ברובע ג' -** הפעילות התקיימה לקראת תכניות של התחדשות עירונית בשכונה, במטרה לשפר את איכות החיים, להעלות את המודעות לשמירה על הסביבה ולהגביר אזרחות פעילה, אחראית ואכפתית וכן להעלות את הלכידות והשייכות לשכונה. הפעילות כללה הרצאות והסברה פרונטאלית להכרת הסביבה וכן סדנאות חווייתיות כגון יצירה ושימוש בחומרים ממוחזרים. בין הנושאים הנידונים: חסכון במים ובחשמל, שילוב צמחיה חסכונית בגינון ועוד. תכנית דומה צפויה להיפתח גם באזור ו'.

סיכום

הפרוייקטים הרבים המוצגים בחוברת לוקטו ממגוון אגפים ומינהלים שונים, רובם התקיימו בזכות שיתופי פעולה בין גורמים שונים. עובדה זו מוכיחה שוב עד כמה תחום הקיימות ואיכות הסביבה הינם תחומים חוצי ארגון, ובשילוב כוחות ומשאבים כולם זוכים. אשדוד כרשות ששמה את התושב במרכז, מחויבת להכניס שיקולי קיימות וחשיבה על הדורות הבאים, בקבלת ההחלטות ובקידום פרויקטים כה משמעותיים שמשפיעים על איכות חיי התושב היום ועל דור העתיד שיגור בעיר. חדשות לבקרים מתפרסמים מחקרים על חשיבות הטבע להגדלת תחושת האושר של התושבים, העיר אשדוד זכתה בטבעת טבע עירוני שסובבת את העיר במגוון נופים: חופי הזהב והים ממערב, הדיונה מדרום ונחל לכיש ממזרח ומצפון. לעיר אתגרים רבים כגון: אזורי תעשייה גדולים ומפעלי תשתית לאומית, נמל, תחנת כח, מתקן לקליטת גז טבעי, מחסור במשאבי קרקע, תשתיות ישנות ברובעים הוותיקים וגידול דמוגרפי ועוד לכן נדרש תכנון מושכל, לייצר חיים תוססים ומפגשים אינטימיים עם המרחב הציבורי ולייצר פתרונות לאתגרים הקיימים, תוך שמירה על איכות החיים של התושב.

פרויקטים עירוניים מיוחדים

מרכז פיסיקה עירוני - אגף החטיבה הבוגרת במנהל החינוך פועל זה מספר שנים להעלאת שיעור הלומדים במקצוע הפיסיקה בחטיבות הביניים ובתיכונים, מתוך אמונה כי לימוד המקצועות המדעיים, ביניהם מקצוע הפיסיקה, יאפשרו לתלמידי העיר להשתלב בעתיד באוניברסיטאות ובהמשך להשתלב במקצועות מבוקשים בשוק הישראלי. כחלק מהפעולות הנעשות לקידום הפיסיקה, הוקם לפני מספר שנים במתחם מקיף ט' מרכז פיסיקה עירוני, המציע מגוון עשיר של כלים ותשתיות ללימודי מקצוע הפיסיקה, ומכשיר תלמידים בתחום הפיסיקה ממגוון רחב של בתי ספר בעיר. במסגרת פעילותו הרחבה, מארח המרכז מפגשי מורים, מנהלים ומומחים מתחום הפיסיקה בארץ הכוללים הרצאות מקצועיות בנושאים שונים ושיתוף בניסיון, ידע וכלים.

המרכז אשר פועל בין היתר לקידום עשייתם של מחקרים בתחום הפיסיקה בקרב תלמידיו, פתח השנה פרויקט חדש במסגרתו תלמידים משכבה י"ב משתלבים בתוכנית איכותית ומגובשת, בסיומה הם ניגשים לבגרות בפיסיקה שחלקה הגדול הוא מחקר.

מרכז למצוינות - כחלק מיישום תכנית אסטרטגית לקיומם של שלושה מרכזי מצוינות בעיר (אשכול הפיס בדרום, מרכז הפיסיקה במרכז ומרכז המצוינות הנוכחי ברובע ט"ז) ולאחר תהליכי חשיבה ארוכים, אשדוד תחנך בעוד שנתיים את המרכז החינוכי הראשון למצוינות. התפישה החינוכית העומדת בבסיס הרעיון להקמתו של המרכז החינוכי למצוינות, מלמדת על יצירת סביבה חינוכית ואקלים חינוכי שונים מבתי הספר המסורתיים. מדובר במסגרת חינוכית חדשה שתאפשר למידה משמעותית במלוא מובן המילה, בעידוד התלמידים ליצירתיות, סקרנות ועבודות חקר, בהעלאת המוטיבציה ללמוד ולהרחיב את הדעת והכל באווירה שמחה ובשאיפה לסיפוק ואושר הן לתלמידים והן לצוות החינוכי.

מרכז כיוונים - מרכז הצעירים 'כיוונים' שפעל בעבר ממתחם מכללת אשדוד נמצא כעת בביתו החדש ונותן מענה בשלושה תחומי ליבה - **השכלה גבוהה, תעסוקה ומעורבות חברתית** לצעירים תושבי העיר בגילאי 18-34. תחום השכלה גבוהה, חולש על רצף גילאים החל בגיל התיכון, במטרה לעודד ולהעלות את המודעות בקרב תלמידי תיכון ללימודים גבוהים. תחום זה מאפשר לצעירים הנמצאים בצומת קבלת החלטות לקחת חלק בהכוון אישי ובסדנאות קבוצתיות תוך התייחסות לצרכים ולרצונות של הצעיר. שירות נוסף שנותן המרכז הוא בתחום התעסוקה המעניק כלים לצעירים המעוניינים להשתלב בעולם התעסוקה וההכשרה המקצועית. מעבר לכך, צעירים המעוניינים לקדם יוזמות חברתיות ולהיות חלק מקבוצות מנהיגות צעירות, מוזמנים להשתלב בתחום מנהיגות ומעורבות חברתית. תחום זה שם למטרה להוות פלטפורמה להעצמה של צעירים, לספק הכשרה, ייעוץ וליווי לצעירי העיר. למשל, קורס מנהיגות ייחודי לצעירים בני הקהילה האתיופית, אשר נפגשו עם פוליטיקאים ואנשי תקשורת ופרויקט "קיץ חברתי" אשר מטרתו לעודד התנדבות בקהילה בקרב צעירי העיר, וזאת דרך מגוון רחב של אפשרויות כגון איסוף מזון לנזקקים, צביעת בתים ופעילות במסגרת קבוצת משימה לקידום נגישות התחבורה לרכבת.

הלוואות לסטודנטים - תכנית ההלוואות לסטודנטים, תכנית הדגל של ראש העיר הפועלת זו השנה השישית עבור צעירי אשדוד המעוניינים לרכוש השכלה אקדמית, רושמת הצלחה גדולה. תוכנית ההלוואות

לסטודנטים, הפועלת זו השנה השישית בשיתוף בנק לאומי, מציעה לכל סטודנט הלומד לתואר ראשון ומעלה, בגילאי 18-34 (נשים עד 45) ותושב העיר לפחות 3 שנים, ללמוד בראש שקט ולקבל עד 10,000 ₪ לכל שנה אקדמית. במהלך התואר העירייה משלמת את הריבית לבנק ובסיום הלימודים הסטודנט יכול להחזיר את ההלוואה בתשלום אחד ללא ריבית או לפרוס את ההלוואה עד 6 שנים בתוספת ריבית חודשית של פריים+0.11%.

תכנית ההלוואות מהווה מודל לחיקוי בקרב עשרות רשויות בארץ והינה תכנית דגל של ראש העיר ד"ר יחיאל לסרי, עבור צעירים המבקשים לרכוש השכלה. עד כה נעזרו בתכנית למעלה מ-1,500 סטודנטים וניתנו יותר מ-2,000 הלוואות. בשנה האחרונה נרשמו לתכנית כ-450 סטודנטים מתארים שונים ומוסדות רבים בארץ.

כמו כן, עיריית אשדוד מסייעת לסטודנטים גם **במלגות בשיתוף פר"ח** – פרויקט חונכות. בכל שנה מופעלים במסגרות פר"ח בעיר למעלה מ-800 סטודנטים שלוקחים חלק במגוון פרויקטים חברתיים בתמורה למלגה שנתית הנעה בין 5,200 ₪ ל-6,500 ₪. גם השנה פרויקט פר"ח מפעיל מסגרות שונות ומגוונות בכל רחבי העיר, החל מחונכות אישית לתלמידי יסודי ועד פרויקטים קבוצתיים בחטיבות הביניים.

קיץ כלכלי חברתי- שבועיים לפני סיומה של חופשת הקיץ, החליטה העירייה ליצור תכנית שתיתן מענה רחב ומגוון לימי החופש הנוותרים. חודשי הקיץ כידוע מאופיינים בחיפוש אחר תעסוקה למשפחה, כשילדים וצעירים נמצאים בסריקה מתמדת אחר פעילויות שיעבירו את זמנן ויעניקו להם הרגשה של חופש. החלק המרכזי בחופשה הינו כמובן בילוי ונופש על כל סוגיו, אלא שבצד זה מגיעות גם הוצאות כספיות גבוהות מאוד מה שמביא לחיפוש אחר תחליפים זולים שלא תמיד נמצאים בפתח. עיריית אשדוד נתנה לכך מענה ובנתה תכנית מקיפה לחודשי הקיץ, קיץ ישראלי 10 - תכנית בילוי ופנאי לכל שכבות האוכלוסייה.

חלוקת פרסים לעידוד מצוינות:

פרסי ראש העיר למצוינות אקדמית - אשדוד מציינת את יום הולדתה מידי 25 לנובמבר בחלוקת מלגות לצעירים מצטיינים במגוון תחומים מתוך חיבור ועידוד מצוינות כחלק מה dna העירוני. בערב הוקרה חגיגי ומיוחד מחלקים מלגות בנות 10000 ₪ לסטודנט/ית האשדודי מ7 אוניברסיטאות שציוניו הם הגבוהים ביותר מקרב כל הסטודנטים האשדודים באותו מוסד. הרשימה מכובדת ביותר ויש בה סטודנטים בעלי ממוצע של 95 ומעלה. מטרת המלגה לאפשר לסטודנט להתרכז בלימודיו ולמקסם את יכולותיו האקדמיות וכמובן לעודד מצוינות. המלגה מחולקת זו השנה התשיעית ומבוצעת בשיתוף פעולה עם הדיקאנים של המוסדות האקדמיים.

פרס תנועות הנוער - פרס מיוחד בגובה 25000 ₪ ניתן לתנועת נוער הפועלת בעיר ואשר הרשימה את ועדת הבחינה בהישגיה בעיקר בקידום נושאים חברתיים ובהגדלת מספר החניכים בתנועה ומעורבותם בקהילה. בשנה שעברה זכתה תנועת הצופים.

פרסי אשדוד לאומנות - מלגות נוספות בגובה 10000 ש"ח ניתנות לאמנים צעירים מתחומי הקולנוע, הספרות, המחול והאמנות הפלסטית. לכל תחום מוקמת ועדת בחירה בראשה עומד אומן מוביל בתחום המדובר והם בוחנים את היצירות וממליצים על הזוכה.

פרסים והצטיינות

מדד אקים להכללה - מדד ההכללה, אותו השיקה אקים בשנת 2013, הינו מדד חברתי משולב שנועד לבחון מדי שנה את עמדות הציבור הרחב ואת מדיניות השלטון המקומי בערים בישראל, כלפי אנשים עם מוגבלות שכלית. המדד עוקב אחר הנעשה ברשויות המקומיות בישראל בתחום המוגבלות השכלית, בוחן את הפעילות ואת המסגרות שהערים מקיימות כדי להכיל ולשלב את האוכלוסיות הללו בקהילה.

בשנת 2013 נמצאו שלוש ערים מובילות במידת ההכללה של אנשים עם מוגבלות שכלית בקהילה המקומית: **אשדוד, רעננה ודימונה**. במדד אקים להכללה **לשנת 2014 נמצא כי העיר אשדוד ממשיכה להוביל** בהכללה של אנשים עם מוגבלות שכלית במדינת ישראל. במכתב שנתקבל מאקים נכתב כי "אשדוד הולכת ומרחיבה השנה את פעילותה למען שילוב והכללה של ילדים ובוגרים עם מוגבלות שכלית. בעיר נעשות פעילויות משולבות רבות לילדים ובוגרים עם מוגבלות שכלית, כגון קייטנה משולבת, תיאטרון משלב נוער רגיל ונוער עם צרכים מיוחדים, 'להקת שווים' ועוד". הם מדגישים כי פעילות זו נעשית "לצד פתיחה והרחבה של שירותים לאנשים עם מוגבלות שכלית ובני משפחותיהם כגון מרכז למשפחה, מסגרת להארכת יום לימודים לילדים עם מוגבלות שכלית ועוד".... "פעילות ברוכה זו לא הייתה מתבצעת ללא הנהגת העיר על ידך כראש עיר וע"י אנשי מנהל הרווחה והחינוך בעירייה".

רשות מצטיינת בניהול עצמי - אשדוד קיבלה את הפרס בשנת 2015. ניהול עצמי הוא מהלך ארצי של משרד החינוך שמטרתו ליצור אוטונומיה ניהולית בבתי הספר. המהלך באשדוד היה כרוך בהליכים מאוד מורכבים להבניית תקציבים, הכשרת מזכירות, כתיבת ספר נהלים, הגשת תוכניות להפעלה ובקרה על יישומם וכיו"ב. מדובר במערכת מורכבת המחייבת תיאום בין כל הגורמים, יצירת ממשקי עבודה נכונים ומעבר חלק לשיטת עבודה עצמית, מבלי שאלו יפגמו במערכת הניהולית המסורתית. נושא זה עמד על סדר יומו של המינהל למראשית המהלך והיה חשוב למערכת העירונית כי היא תיושם הלכה למעשה בכל מוסדות החינוך.

ההכרזה על הצטיינות בניהול עצמי הינה הכרזה רשותית, כלומר העיר זוכה להכרה ברמה העירונית, מה שמדגיש את ההישג הן בעבודת בתי הספר עצמם והן בדרכי העבודה שבין מינהל החינוך למוסדות החינוך.

פרס ניהול כספי תקין - את פרס ניהול כספי תקין מעניק משרד הפנים לרשויות אשר עומדות בקריטריונים של סדרי עבודה ומינהל, יעילות כספית וביצועי תקציב, העסקת עובדים וניהול ההון האנושי, ניהול תאגידים עירוניים והיערכות לחירום ורישוי עסקים. עיריית אשדוד שעומדת כאמור בכל הקריטריונים, זכתה בפרס ניהול כספי תקין (לשנים 2014-2015). ולמעשה רושמת רצף של עשר שנות זכייה. לבד מהקריטריונים האמורים לעיל, גיבשה העירייה נהלי עבודה המחייבים את כל הארגון, מנהלים ועובדים כאחד, הנגזרים מתכניות מקושרות תקציב, עמידה במדדי ביצוע ויעדים שנתיים, מדידה אחת לחצי שנה

להתאמת המסגרת התקציבית ליעדי היחידה הארגונית – הן ברמה התקציבית והן ברמה הניהולית וביצוע משימות.

פרס הצטיינות בחינוך לזהירות ולבטיחות בדרכים – פרס הצטיינות בחינוך, לזהירות ולבטיחות בדרכים בשנת הלימודים התשע"ו, הוענק לבית ספר רעים באשדוד.

אגף זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח במשרד החינוך מעניק פרסי הצטיינות לבתי ספר אשר גילו יוזמות והשקעה בתלמידיהם ובסביבה הבית ספרית, כך שערכי הבטיחות והזהירות הוטמעו בקרב התלמידים והניעו אותם להתנהגות אחראית בדרך.

פרס השקיפות – עיריית אשדוד זוכת פרס שרת המשפטים לשקיפות שלטונית לשנת 2015. זו למעשה הפעם הראשונה שרשות מקומית זוכה בפרס חשוב זה, המוענק אחת לשנתיים. יחד עם עיריית אשדוד, זכו גם הרשות לניירות ערך וגם לאנט קליימן, הממונה על העמדת המידע לציבור במשרד האוצר. במכתב שנשלח לראש העיר אשדוד, ד"ר יחיאל לסרי, על ידי שרת המשפטים שקד, נכתב כי ההחלטה להעניק את הפרס לעיריית אשדוד, שהוא עומד בראשה, היא לאור מאמצי העירייה והעומד בראשה לשיפור רמת השקיפות בעירייה.

פרס שר הפנים לאחריות חברתית – באוגוסט 2014 הפיץ משרד הפנים חוברת "קול קורא" ובה הנחיות מקצועיות כיצד לגשת לתחרות על פרס שר הפנים לאחריות חברתית ברשויות המקומיות. הפרס שחולק בשלוש קטגוריות: רשויות מוניציפאליות, מועצות אזוריות ומועצות מקומיות, נועד לקדם את הפעילות המוניציפאלית באוריינטציה של אחריות חברתית, זאת על מנת לכוון את הרשויות המקומיות ולעודדן לעשייה יזומה ויצירתית בתחום החברתי. הפרס הוא תמריץ הכולל מענק כספי ותעודת הוקרה לרשות המצטיינת בתחום, ואשדוד היתה העיר הגדולה שזכתה בו.

היחידה לתכנון אסטרטגי של עיריית אשדוד ריכזה את המידע הנעשה בתחום האחריות החברתית באשדוד, והגישה בקשה מפורטת לוועדת הפרס. בדברי ההסבר להגשת הבקשה, ציינה היחידה האסטרטגית כי סיפורה של אשדוד, העיר הישראלית, הוא סיפורם המרתק של עולים חדשים שבאו מקצות תבל והגשימו את החזון הציוני. בין הדגשים שמנתה היחידה הושם דגש על המבנה הדמוגרפי של העיר והיכולת החברתית של כולם לדור בכפיפה אחת מתוך כבוד והרמוניה. כן תוארו תהליכים בהתפתחותה של אשדוד ובהן השנים המרכזיות שבהן הייתה התפתחות מואצת בבינוי ופיתוח וקליטה מסיבית של עלייה כדוגמת העלייה בשנות ה-90.

ואכן, הועדה מצאה את אשדוד כעיר הגדולה בישראל העומדת בדרישות הועדה וברעיון המרכזי של "קול הקורא" ובחרה להעניק לה את פרס שר הפנים לאחריות חברתית.

בתי ספר מצטיינים – השנה 11 בתי ספר באשדוד נכללו ברשימת בתי הספר המצטיינים בישראל על הישגיהם הלימודיים, החברתיים והערכיים, ויזכו לתגמול ע"י משרד החינוך. רשימת המוסדות שפרסם משרד החינוך העלתה על נס את העבודה המסורה והמתמדת שעושים ההנהלות, המורים, הצוות החינוכי והתלמידים בחטיבות הביניים, כאשר חלק מבתי הספר באשדוד זוכים למעשה בפעם השנייה במיזם זה.

פרסים נוספים - בין הפרסים החשובים שהוענקו השנה לאשדוד אפשר למנות את הבולטים ביותר כדוגמת:

- **פרס חינוך ארצי למקיף ט'** על שילובם של תלמידים עם צרכים מיוחדים במסגרת רגילה.
- **פרס חינוך ארצי לבי"ס אורט לקציני ים אשדוד.**
- **מדליית ארד באולימפיאדה העולמית לכימיה.**
- **רינה סטובסטיאנוב – אלופת הכימיה, מקיף ג'.**
- **מקום שלישי ארצי לשכבה ט' במקיף ז' על עבודת חקר ופתרון בעיות במדע וטכנולוגיה.**
- **מקום ראשון ארצי בחקר מדעי לבי"ס קשת בתכנית "מפזרים זרעים של מדע".**
- **מקומות ראשונים לתלמידי המקיפים ח' ו-ט' בתחרות הרובוקאפ הארצית. תלמידי מקיף ח' זכו במקומות ראשון ושלישי ומקיף ט' במקום השני.**
- **מקום שלישי בתחרות הסייבר הארצית לתלמידי מקיף ג'.**
- **הנציג הנבחר של ישראל בפורום הנוער של האו"ם – אלון צרויה, תלמיד מקיף ט', נבחר לייצג את ישראל בוועדת האו"ם לענייני סמים.**
- **בי"ס רעים ייצג את ישראל בתערוכת ציורים של ארגון אונסקו "ילדים מציירים מורשת".**
- **מורות מבתיה"ס אריאל ומוריה נכללו במאה מורות החמ"ד של ישראל.**
- **תעודת הוקרה למקיף א' על הישגים יוצאי דופן ברמה הארצית בתכנית עתודה למנהיגות מדעית טכנולוגית.**
- **מקומות ראשונים לתלמידי העיר בתחרות הנואם הצעיר הארצית. יסודי: ביס צמח. חט"ב: מקיף ד'. עי"ס: מקיף ו'.**
- **פרס זה"ב, נגישות ואורח חיים בטוח הוענק לבי"ס רעים.**
- **מקומות ראשונים לתלמידי בי"ס צמח בתחרות "כחול לבן" בתחום המחול ובתחרות תיאטרון מטעם הטלוויזיה החינוכית.**
- **אות המצוינות הארצית בתחום הערכי, הציוני והדמוקרטי הוענק לבית ספר אמירים.**